

vistnok paa sine Steder har gjort sig gjældende paa Papiret, nemlig at samtlige Skatteløve i en konstitutionel Stat skulde være eetaarige Potteplanter, som skulde omplantes hvert Aar paany, som om de døde en naturlig Død den 31te Marts, og kun ved et finansielt Mirakel vaagne og igjen den 1ste April. Den Urimelighed have vi aldrig kjendt. Vore Skatteløve ere permanente. Vore Skatteløve kunne ifølge Grundlovens Bestemmelse ikke hæves ved Finansloven. De kunne lige saa lidt forandres ved Finansloven, og der kan ikke heller indføres nye Skatter ved Finansloven; der kan ikke paalægges Befolkningen nye Byrder ved Finansloven. Der opgjøres ifkun paa Finanslovens Indtægtsfide en Beregning over de Indtægter, der formenes at ville flyde af Skatteløvene i det paagjældende Finansaar. Det er en Sag, hvorman man har været paa det Rene strax fra den første Begyndelse af.

Derimod er Anvendelsen af Grundlovens Bud paa ingen Maade saa let eller saa klar med Hensyn til Overflaget over Udgifterne. Vistnok var man den Gang, da Grundloven blev vedtagen, paa det Rene med, at, hvor stor en Forandring der end skete i det offentlige Statsliv ved Grundlovens Indførelse, saa kunde det dog ikke være Meningen, at der derved skulde være slaet en Streg over alle de bestaaende Retsforhold, over hele den bestaaende Administrations Ordning. Vistnok kunde det ikke falde Nogen ind, at den ved Kontrakt stiftede Statsgjæld skulde være ophevet og forsvinde, dersom det ikke behagede Repræsentationen at anvise Midler til Statsgjældens Forrentning. Man vidste, at Repræsentationen har Pligter ei mindre end Rettigheder. Vistnok kunde man ikke mene, at samtlige Embedsmænds Lønninger søvede i Luften i det Dieblit, Grundloven blev vedtagen, saaledes at det var en Maade, naar de ikke bleve inddragne, og vistnok kunde man ikke mene, at samtlige de af Kongen paa forfatningsmæssig Maade bestemte Pensioner med et Vennestrøg kunde kasseres. Man saae af og til lidt surt paa disse Poster; dog gif de igjennem uden synderlig Bamselighed. Men det vilde have været en overmenneskelig Fordring, om man havde forlangt, at der ved Grundlovens Vedtagelse strax fra første Færd af skulde være givet udtømmende Regler for den hele Maade, hvorpaa samtlige Enkeltigheder paa Udgiftsfiden under den konstitutionelle Udvikling skulde ordnes. I saa Henseende var det aldeles naturligt, ja ligesvem nødvendigt at henvise til, at stole paa den Udvikling, som maatte finde Sted gjennem en Samvirken mellem Regjeringen og Rigsdagens to Ting. Det vilde jo have været i høj Grad overraskende, om man fra det første Dieblit af ved en Gjenarbejdelse af de mange vanskelige Spørgsmaal, som her frembøde sig, strax paa ethvert Punkt skulde have været paa det Rene med den Bei, paa hvilken man skulde slaa ind. Mangt og Meget gif vist-

nok overmaade let, og jo lettere det gif, jo fløgere dette var betænkt — lad mig i Forbigaaende sige, at jeg har aldrig været Medlem af Folkethingets Finansudvalg og staar altsaa aldeles fri i min Opfattelse og Bedømmelse af dets Virksomhed — desto mindre mærkede man det. Derfor troede maaste Mange, at der i Virkeligheden Intet var sket, som var værd at paafsjønne. Saaledes gaar det jo saa ofte. Men naturligvis var der ogsaa nogen Valsen, nogen Jamlen, ja man kunde maaste sige, at i Begyndelsen var der to Lendents, som begge have efterladt deres kjendelige Mærke i vore aarlige tilbagevendende Finanslove. Man kan vel sige, at den ene Lendents var den noget vilkaarlige, den af og til maaste lidt lunefulde, — man kunde kalde den — Umerkningss- og Forbeholdstendentsen. Det var ikke saa underligt, at man ikke altid kunde modstaa denne Lyft til at tage Forbehold. Naar der var et Forhold, om hvilket man ikke strax kunde komme paa det Rene, et Forhold, hvis Ordning var vigtig, men hvis Afgjørelse ikke strax kunde træffes, saa mente man: Ja, lad os dog sikkre os mod en Afgjørelse, der ikke stemmer med det, som maaste Rigsdagen, naar det kom til Stykket, vilde anse for rigtigt, lad os slaa en Bom for ved Optagelsen af en eller anden Anmærkning paa Finansloven, lad os tage et eller andet Forbehold. Vi kunne, tænkte man, ganske vist ikke forandre den Lønning, vedkommende Embedsmand allerede har, men lad os bestemme, at i Tilfælde af Balance saa bliver Lønnen Gjenstand for Afgjørelse paa Finansloven. Vi have endnu gjemt i en af vore Finanslovsparagrafer en saadan Bestemmelse, som allerede meget tidlig blev indsat i Finansloven. Ligeledes har der jo saa ofte været Anmærkninger sat ind; de Herrer ville erindre, hvor ofte der har været Uenighed om slike Anmærkninger. Nogle bleve taalte, fordi de vare mere ustyrbige, eller fordi man var i godt Humør og derfor ikke gad være ved Bagateller, andre bleve skudte ud, naar de vare mere omdartede, eller naar man var oplagt til at anvende en skarpere Kritik.

Men i det Hele tror jeg, man maa sige, at denne Forbeholds- og Anmærkningstendents i den Række Aar, som for Udviklingen var den afgjørende — lad mig sige omtrent de første 10 Aar efter Grundlovens Vedtagelse — veg for en anden villigere og mere betænksom Lendents, og det var den, som jeg vil kalde Lovordningens og Regelmæssighedens Lendents. Jeg tror, det skal erkjendes, at man lige fra Begyndelsen af fra alle Sider arbejdede paa at bringe Orden og Fasthed ind i Budgettet i saa mange Forhold, som det til enhver Tid lod sig gjøre. Vrede Herrer ville vide, at der ved den nærmere Ordning af Budgettet i konstitutionelle Stater har gjort sig to store Systemer gjældende, om end det ene saare sjældent har kunnet indføres,